

Kansen creëren door stadslandbouw in Kaapstad, Zuid-Afrika

In de townships van Kaapstad zijn allerlei initiatieven te vinden rond stadslandbouw. Voor de bewoners in deze achtergestelde wijken is stadslandbouw een kans om nieuwe kansen te creëren voor de toekomst. Door groenten en fruit te verbouwen ontstaat de mogelijkheid om een basisinkomen verdienen, terwijl men tegelijkertijd ook thuis gezond voedsel op tafel kan zetten.

Harvest of Hope

Een van dergelijke initiatieven is het project **'Harvest of Hope'** van de lokale ngo **Abalimi Bezekhaya (Farmers of Home)**. Arme stedelingen, vaak wat oudere vrouwen, verbouwen in door de wijk verspreide 'community gardens' biologische groenten, die worden verkocht als wekelijks groenteabonnement. De 'micro-farmers' betalen een maandelijkse contributie, in ruil daarvoor krijgen ze (goedkope) zaden en mest, training en advies én een gegarandeerde afzet.

Sinds de oprichting van het project in 2008 is het sterk gegroeid van een kleinschalig initiatief naar een georganiseerd bedrijf met een goede logistiek en marketing. De 135 'micro-farmers' zijn georganiseerd in achttien groepen (gegroeid van acht bij de start in 2008) waaronder elk zes tot acht deelnemers vallen. Vanuit ongeveer vijftientig tuinen voorzien zij 350 gezinnen van een wekelijks groentepakket. De pakketten worden voornamelijk gedistribueerd via basisscholen, meest aan de klassieke doelgroep van hoger opgeleide, bewuste blanke consumenten die op deze manier een steentje bij willen dragen aan (sociale) duurzaamheid. De afnemers krijgen een wekelijkse e-mailnieuwsbrief en kunnen rondgeleid worden in de tuinen en de bedrijfsruimte waar de groentes worden verpakt. Veel PR is niet nodig: mond-op-mondreclame doet genoeg.

Het project levert de deelnemers meer op dan alleen een inkomen en groenten voor eigen gebruik: zelfvertrouwen en een besef van eigen kunnen. De tuinen in de townships zijn groene ontmoetingspunten waar ook andere buurtbewoners makkelijk een praatje komen maken of iets komen kopen. Zo hebben de tuinen ook een positief effect op de sociale samenhang.

Balans tussen organisatie en eigen initiatief

De rol van de lokale ngo Abalimi Bezekhaya is van groot belang geweest voor het succes van het Harvest of Hope initiatief. Abalimi, een non-profit ontwikkelingsorganisatie in townships als Nyanga en Khayelitsha werkt in het Harvest of Hope project grotendeels met laagopgeleide (en soms ongeletterde) township-bewoners. Binnen het project worden onder meer trainingen georganiseerd en er wordt technische ondersteuning gegeven aan de 'micro-farmers'. Andere activiteiten omvatten het gezamenlijk aankopen van teeltbenodigdheden en het coördineren van de plant- en oogstschemas in de verschillende tuinen.

Ook bij het opbouwen van vermarktingsnetwerken voor de verkoop van groentepakketten, speelt Harvest of Hope een cruciale rol in het slaan van een brug naar sociaal bewuste koopkrachtige consumenten in Kaapstad.

De uiteindelijke doelstelling van Abalimi is om bij te dragen aan de zelfstandigheid en het eigen organisatievermogen van de 'microfarmers', waartoe geleidelijk steeds meer aspecten van de organisatie aan het collectief van producenten wordt overgedragen. De stapsgewijze en geleidelijke aanpak vanuit een lange termijn perspectief is een van de sterke punten van de aanpak van Harvest of Hope. "Iemand die bijv. jarenlang werkloos is geweest is niet zomaar een ondernemer. De kracht van Abalimi is dat het uitgaat van een goed omschreven stappenplan: geleidelijk maken de deelnemers stappen van tuinieren voor eigen gebruik naar kleinschalige commerciële productie."

CSA als basis voor lokale voedsel economie

Een belangrijke stap in de ontwikkeling in de afgelopen jaren is het ontwikkelen van een duidelijke marketingconcept en een bijbehorende logistieke infrastructuur geweest. Harvest of Hope is geïnspireerd op het idee van '**Community Supported Agriculture**', dat wil zeggen dat

een benadering van landbouw die een direct link legt tussen producent en consument met als doel economische stabiliteit en duurzaamheid te bieden aan producenten in ruil voor goede kwaliteit producten tegen een eerlijke prijs. Het marketingconcept is gebaseerd op wekelijkse groentepakketten van biologische, seizoensgebonden groenten. Het aantal groentepakketten is gegroeid van 79 in 2008 tot 350 in 2012. Ondanks deze sterke groei heeft Harvest of Hope nog steeds niet het punt bereikt dat het initiatief

winstgevend is, daarvoor moet men een klantenkring van 400 pakketten bereiken terwijl 600 pakketten per week nodig zijn om aan een maandelijks inkomen van € 150,- per micro-farmer te kunnen genereren (nu € 32 a 85,-).

Er zijn verschillende strategieën in gang gezet om Harvest of Hope in de komende jaren verder uit te bouwen, waaronder het vergroten van het aantal micro-farmers tot 160, het openen van nieuwe distributiepunten, en het twee keer per week leveren van pakketten. Ook wordt gewerkt aan nieuwe afzetkanalen zoals het open van een Harvest of Hope winkel en het produceren van verwerkte producten als jam, gedroogde groenten, en pestos. Ook het opzetten van een goed branding en kwaliteitssysteem in de afgelopen jaren zal naar verwachting bijdragen aan een verdere verbetering van resultaten in de komende jaren.

